ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 41 (1008) | АЎТОРАК, 18-га лютага 1930 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:
1 месяц . . . 30 кап.
3 месяцы . . . 90 „
6 месяцаў . . . 1 р. 80 „
1 год . . . 3 р. 30 „
АДРАС РЭДАКЦЫІ: Менск, вул. Карла Маркса, 38
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сэкратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ: Комсамольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНЬНЯ IX.

Рэволюцыйная рабочая моладзь дэманструе

Сутычкі дэманстрантаў з паліцыяй

БЭРЛІН, 16-2. Не зважаючы на паліцэйскую забарону, рэвалюцыйная рабочая моладзь ізноў дэманстравала ўчора ў трох кварталах Бэрліну супроць забароны антыфашысцкай гвардыі моладзі. Ва ўсіх трох кварталах здарыліся сутычкі дэманстрантаў з паліцыяй. Зьбіта 2 паліцэйскіх, 16 дэманстрантаў арыштавана.

Забастоўка бэрлінскіх шофэраў

БЭРЛІН, 16-2. Колькасьць бастуючых у Бэрліне шофэраў таксі павялічылася да 7 тысяч чалавек. Паміж прадпрыемцамі і рэфарміскімі профбюракратамі праводзяцца перамовы аб зрыве забастоўкі.

АБ НОВАЙ ПАЛІТЫЦЫ НА ВЁСЦЫ

Мы ўступілі ў новую паласу, новы этап пераходнага, ад капіталізму да сацыялізму, пэрыяду. Магутнае разьвіцьцё індустрыі, узмацненьне вытворчых форм сувязі паміж горадам і вёскай, радыкальная рэканструкцыя матар'яльна-тэхнічнай базы сельскае гаспадаркі,—стварылі ўсе неабходныя ўмовы і прадпасылкі для карэннай і ў масавым маштабе ломкі і перабудаваньня „старога грамадзка-эканамічнага ўкладу" вёскі. Разбураюцца ранейшыя прывычныя і традыцыйныя формы і метады гаспадараньня. А з імі выходзяць з гістарычнай сцэны і клясы, якія іх прадстаўляюць. „Калгасны рух, які набыў характар магутнай, нарастаючай антыкулацкай лавіны, зьмятае на сваім шляху супраціўленьне кулака, ламае кулацтва і пракладвае дарогу для шырокага сацыялістычнага будаўніцтва на вёсцы".(Сталін)

Тыя грамадзкія адносіны, якія характарызавалі першы этап новай эканамічнай палітыкі, пачынаюць рашуча перамагацца, паколькі пачынаюць перамагацца індывідуальныя формы гаспадаркі ў земляробстве, паколькі дробныя і драбнейшыя таварапрадуктары, якія на практыцы пераканаліся ў перавагах буйное гаспадаркі ў земляробстве, шырокай і ўсё нарастаючай лавінай рушыліся ў калгасы, інакш кажучы, пачынае перамагацца тая сыстэма грамадзкіх адносін, дзе яшчэ існавалі клясы, дзе існавала процілегласьць паміж горадам і вёскай і дзе наяўнасьць дробнае і драбнейшае сялянскае гаспадаркі зьяўлялася тэй базай, якая харчавала капіталістычныя элемэнты гораду і вёскі.

Не маючы патрэбнай матар'яльнай тэхнічнай базы для таго, каб прыступіць да вырашэньня задачы шырокай сацыялістычнай рэканструкцыі сельскае гаспадаркі, шырокага разгортваньня калгаснага будаўніцтва, ломкі „старога грамадзка-эканамічнага ўкладу" і перарабоўкі простых таварапрадуктараў у прадуктараў сацыялістычных,—палітыка пралетарскае дзяржавы зводзілася на першым этапе нэпу да таго, каб, ажыўляючы і стымулюючы разьвіцьцё індывідуальнае бядняцка-серадняцкай гаспадаркі, у той-жа час абмяжоўваць разьвіцьцё кулацка-капіталістычных элемэнтаў вёскі, што азначала „выцісканьне і перамаганьне пасобных атрадаў кулацтва, якія не вытрымалі падатковага націску, не вытрымалі сыстэмы абмежавальных мер савецкай улады".

Становішча карэнным чынам зьмянілася, калі на базе магутнага разьвіцьця індустрыі пачалі ствараццца матар'яльна-тэхнічныя прадпасылкі для сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі. Рэвалюцыянізуючы ўплыў сацыялістычнай індустрыялізацыі знайшоў сваё выяўленьне ў бурным імкненьні асноўных бядняцка-серадняцкіх мас сялянства да калектыўных форм земляробства. Разьвіваючыся ў шырыню і глыбіню, прыводзячы да стварэньня раёнаў суцэльнае калектывізацыі, калгасны рух у тэй стадыі, у якую ён уступіў, не можа азначаць нічога іншага, як пачатак таго вялікага працэсу, які вядзе да перамаганьня бядняцка-серадняцкага сялянства, як клясы,—саюзьніка пралетарыяту ў яго барацьбе за сацыялізм, вядзе да зьнішчэньня процілегласьці паміж горадам і вёскай, вядзе да ўстанаўленьня бясклясавага грамадзтва.

З другога боку, з перапрацоўкай простых таварапрадуктараў у прадуктараў сацыялістычных, з працэсам перамаганьня індывідуальнае сялянскае гаспадаркі, які пачаўся, канчаткова падразаюцца карэньні, якія харчуюць капіталістычныя элемэнты гораду і вёскі. Капіталізм пазбаўляецца базы, якая яго харчуе. З калектывізацыяй вёскі вырываюцца апошнія карэньні капіталізму ў нашай краіне. І іменна адсюль расьце тое шалёнае і распачлівае супраціўленьне, якое робяць капіталістычныя элемэнты калгаснаму руху. Капіталізм не можа не разумець, што іменна зараз і адбываецца той „апошні рашаючы бой", які канчаткова вырашыць яго лёс, яго існаваньне.

Да гэтага часу капіталізм, які заціснуты ў цескі ўсім заканадаўствам і ўсёй палітыкай пралетарскае дзяржавы і які абмяжроўваецца і выціскаецца, усё-ж існаваў, усе свае ўдары і надзеі накіроўваючы на дробныя індывідуальныя сялянскія гаспадаркі, чакаючы адтуль сабе дапамогі і падтрыманьня ў сваёй барацьбе супроць наступаючага сацыялізму. Бурныя тэмпы калектывізацыі паказалі для яго ўсю безнадзейнасьць гэтых яго надзей. У той-жа час з ростам калгаснага і саўгаснага будаўніцтва аказалася вычарпанай і роля кулака, як прадуктара збожжа. Вытворчасьцю калгасаў і саўгасаў была поўнасьцю перакрыта вытворчасьць кулацкіх гаспадарак. І перад пралетарскай дзяржавай паўстала пытаньне ўжо не аб абмежаваньні эксплёататарскіх тэндэнцый кулака, не аб выцісканьні пасобных яго атрадаў, а аб ліквідацыі яго, як клясы.

Такім чынам, задача ліквідацыі кулацтва, як клясы, зьявілася простым вынікам усяго мінулага нашага разьвіцьця. Распачатая рэканструкцыя матар'яльна-тэхнічнай базы сельскае гаспадаркі, пераход ад індывідуальных форм гаспадаркі да калектыўных, стварэньне раёнаў суцэльнае калектывізацыі, замена вытворчасьці капіталістычных груп вёскі вытворчасьцю калгасаў і саўгасаў шчыльна паставілі пытаньне аб поўнай ліквідацыі кулацтва, як клясы. У барацьбе за бясклясавае грамадзтва, у барацьбе за перапрацоўку дробнае і драбнейшае сялянскае гаспадаркі, у барацьбе за зьнішчэньне процілегласьці паміж горадам і вёскай, стварэньне раёнаў суцэльнае калектывізацыі і ліквідацыя кулацтва, як клясы, а не пасобных груп кулацтва—зьяўляюцца бакамі аднаго і таго-ж працэсу. І з гэтага пункту погляду не магло-б быць нічога больш памылковага, як проціпаставіць справу калектывізацыі—раскулачваньню, ліквідацыі кулацтва, як клясы. Між тым, іменна такі стан рэчаў нагадваецца ў радзе месц, дзе, або, закінуўшы справу калектывізацыі, усе намаганьні сканцэнтроўваюць на раскулачваньні, або, ствараючы раёны суцэльнай калектывізацыі, абмінаюць пытаньне аб кулаку, забываючы, што не можа быць поўнасьцю вырашана задача сацыялістычнага перабудаваньня вёскі, пакуль канчаткова не будзе ліквідавана кулацтва, як кляса.

Павінна быць зусім ясна, што задача ліквідацыі кулацтва, як клясы, не можа ставіцца па-за сувязьзю з ростам калгаснага будаўніцтва, часткаю якога яна зьяўляецца, бо, як гэта падкрэсьліў тав. Сталін у сваім адказе на пытаньні сьвярдлоўцаў: „Асноўным мэтадам ажыцьцяўленьня ліквідацыі кулацтва, як клясы, зьяўляецца мэтад калектывізацыі. Рэшта мер павінна быць прыстасавана да гэтага асноўнага мэтаду. Усё, што супярэчыць гэтаму мэтаду або паслабляе яго значэньне, павінна быць адкінута. І таму ў тых раёнах і краінах, дзе слаба разьвіты калгасны рух, дзе яшчэ не прыйшлі ў рух масы бядняцка-серадняцкага сялянства, там павінен быць захаваны лёзунг абмежаваньня і выцісканьня кулацка-капіталістычных элемэнтаў вёскі, але як „лёзунг дапаможны", „лёзунг дапаможны ў адносінах галоўнага лёзунгу"—ліквідацыі кулака, як клясы.

Асабліва гэта адносіцца да нашых акраін, дзе ўплыў сацыялістычнай індустрыялізацыі выяўляецца слабей за ўсё, дзе меншы ўплыў пралетарыяту і дзе працэс калектывізацыі яшчэ не нарастаюць настолькі бурным тэмпам, каб у парадак дня ставілася пытаньне аб стварэньні раёнаў суцэльнае калектывізацыі і ліквідацыі кулацтва, як клясы. Тут на акраінах, дзе складаныя нацыянальныя пытаньні пераплятаюцца з не менш складанымі сацыяльнымі адносінамі, дзе роля і ўплыў кулацтва на бядняцкія і серадняцкія пласты яшчэ параўнальна вялікая, асноўнай задачай застаецца—уцягваць бядняцка-серадняцкую гаспадарку ў калгаснае будаўніцтва, абмяжоўваючы і выціскаючы кулацка-капіталістычныя элементы вёскі і, тым самым, падрываючы і зьмяншаючы іх уплыў на бядняцка-серадняцкія масы вёскі. І тут, як і ў іншых раёнах і краінах нашага Саюзу, ліквідацыя кулацтва, як клясы, павінна зьявіцца вынікам магутнага разьвіцьця калгаснага руху, якая шчыльна падводзіць да стварэньня раёнаў суцэльнай калектывізацыі.

З другога боку, там, дзе мы ўжо дабіліся рашаючых посьпехаў у галіне колектывізацыі—у раёнах суцэльнай колектывізацыі—на ўвесь свой рост, на ўсім сваім аб'ёме павінна быць пастаўлена задача ліквідацыі кулацтва, як клясы. Праваапартуністычным крэтынізмам было-б думаць, што ў раёнах суцэльнай колектывізацыі кулацкая небясьпека не моцная, што кулаку ўсё роўна няма куды падацца і што ён будзе ўрастаць у сацыялізм, праз калгасную сыстэму. Клясавы вораг застаецца клясавым ворагам і не спыніць сваёй барацьбы да таго часу, пакуль не будзе поўнасьцю і канчаткова ліквідаваны. І ў гэтай сваёй барацьбе, шалёнай і бязьлітаснай, ён будзе шукаць падтрыманьня ў заможных пластох серадняцкіх гаспадарак, прабуючы іх перацягнуць на свой бок. Скасаваньне ў раёнах суцэльнай колектывізацыі права ўжываньня ў індывідуальных гаспадарках наёмнае працы і права арэнды зямлі ў корані падсякаюць простую эксплёататарскую дзейнасьць кулака. Але ў кулака яшчэ застаюцца ўскосныя магчымасьці для таго, каб эксплёатаваць беднату і незаможныя элемэнты вёскі. У той-жа час кулацкія элемэнты вёскі нязьменна будуць рабіць спробы для таго, каб пашкодзіць і сарваць справу калгаснага руху. Усё гэта патрабуе, каб у тых раёнах і краінах, дзе калгасны рух атрымаў магутнае разьвіцьцё, дзе разгортваецца суцэльная калектывізацыя, дзе вытворчасьцю колгасаў і саўгасаў можа быць заменена вытворчасьць кулацкіх гаспадарак,—абмежаваньне і выцісканьне кулацка-капіталістычных элемэнтаў было заменена палітыкай простай ліквідацыі кулацтва, як клясы.

Неўхільна зьвязанае з гэтай новай палітыкай у адносінах кулацтва абвастрэньне супраціўленьня кулацтва і абвастрэньне клясавай барацьбы не павінна захапіць нас зьнянацку. Мы ўступілі ў апошні і рашаючы бой з унутраным капіталізмам і павінны давесьці яго да канца, не спыняючыся ні перад чым. Кулацтва, як кляса, не зыдзе з гістарычнай сцэны без жорсткага супраціўленьня, без спроб узьдзейнічаць на бядняцка-серадняцкія масы, без спроб вырваць гэтыя масы з-пад уплыву рабочае клясы. І гэтым спробам кулацтва мы павінны працістаўіць вялікую арганізаванасьць і дысцыплінаванасьць сіл, якія змагаюцца супроць яго. Пад кутом погляду вырашэньня гэтай задачы—ліквідацыі кулацтва, як клясы,—павінна быць перагледжана і ўся практыка работы масавых арганізацый: коопэрацыі, крэдытнай сыстэмы і г. д.

Там, дзе ў наяўнасьці ёсьць усе патрэбныя прадпасылкі, мы павінны разгорнутым фронтам павесьці такое наступленьне на кулацтва, вынікам якога павінна будзе зьявіцца поўная ліквідацыя кулацтва, як клясы. Там-жа дзе калгаснае будаўніцтва не атрымала такога магутнага разьвіцьця, якое дазволіла-б замяніць вытворчасьць кулацкіх гаспадарак вытворчасьцю калгасаў і саўгасаў,—цэнтр цяжару павінен быць перанесены на разгортваньне калгаснага будаўніцтва, па меры росту якога будзе ў далейшым зьмяняцца палітыка і ў адносінах кулака: ад абмежаваньня і выцісканьня кулацка капіталістычных элемэнтаў да іх поўнай ліквідацыі, як клясы. Адначасова з гэтым самая рашучая барацьба павінна быць абвешчана спробам самаліквідацыі кулацтва шляхам распродажу інвэнтару забою і распродажу жывёлы, зьнішчэньня збожжа і г. д. „Але з гэтага пытаньня не вынікае,—кажа тав. Сталін,—што мы павінны дапусьціць раскулачваньне не як частку справы калектывізацыі, а як самастойную справу, якая праводзіцца да і без калектывізацыі. Дапусьціць гэта, азначала-б падмяніць палітыку абагульненьня ў калгасах канфіскаванае кулацкае маемасьці палітыкай дзяльбы гэтае маемасьці для асабістага ўзбагачэньня пасобных сялян. Такая падмена была-б крокам назад, а не наперад. Супроць „растранжирования" кулацкае маемасьці ёсьць толькі адзін сродак—узмацніць работу па калектывізацыі ў раёнах без суцэльнае калектывізацыі".

Ліквідацыя кулацтва, як клясы, з асаблівай сілай высоўвае патрабаваньне арганізацыі беднаты, бо толькі ў самым цесным саюзе рабочае клясы з беднатой можа быць вырашана гэта гістарычная задача. Кляса супроць клясы ў не адкрытай, бязьлітаснай, жорсткай барацьбе, барацьбе не на жыцьцё, а на сьмерць адной з іх—так павінна быць зараз пастаўлена пытаньне, калі ў раёнах суцэльнае калектывізацыі ад лёзунгу абмежаваньня і выцісканьня кулацтва мы перайшлі да яго поўнай ліквідацыі. І тут найважлівейшая задача стаіць перад тымі дзесяткамі тысяч рабочых, якія накіраваліся з гораду на вёску на дапамогу вёсцы, што сацыялістычна пераўтвараецца, на дапамогу бядняцка-серадняцкім масам вёскі ў іх барацьбе супроць кулака. Без гэтай дапамогі і падтрыманьня рабочае клясы задача сацыялістычнага пераўтварэньня вёскі і ліквідацыі кулацтва была-б невырашальнай. Гегемон сацыялістычнай рэвалюцыі — пралетарыят, прабуджаючы красьць батрацка-бядняцкіх элемэнтаў вёскі вядзе іх на штурм апошніх цьвярдынь капіталізму, уцягваючы за сабою і серадняцкія пласты вёскі.

Прабіла гадзіна экспропрыяцыі экспропрыятараў: беднота вёсак мае права патрабаваць, каб маемасьць яе прыгнятальнікаў і эксплёататараў была скарыстана ў інтарэсах сацыялістычнага перабудаваньня сельскае гаспадаркі.

Мы ўступілі ў паласу жорсткіх баёў з апошнімі рэшткамі капіталізму ў нашай краіне, і гэта патрабуе асаблівай выразнасьці, асаблівай вытрыманасьці і цьвёрдасьці ў рабоце органаў пралетарскай дыктатуры. І з гэтага пункту погляду не можа быць нічога больш шкоднага і памылковага, як дэмабілізацыйныя, сваёй псэўда-рэвалюцыйнасьцю пакрываючыя апортуністычны зьмест, лёзунгі аб ліквідацыі саветаў і зьняцьці пытаньня „хто каго". У абставінах абвастранейшай бойкі клас, калі пачынае ставіцца пытаньне аб ліквідацыі клясы эксплёататараў, калі дзесяткі тысяч лепшых пралетараў пайшлі на дапамогу беднаце вёсак у барацьбе за сацыялізм і супроць кулака, калі для вырашэньня гэтай задачы партыя кідае на фронт барацьбы за сацыялізм і за ліквідацыю кулацтва, як клясы, тысячы выпрабаваных і адданых справе камуністых,—такія лёзунгі не могуць прынесьці нічога іншага, апрача шкоды. Не ліквідацыя саветаў—гэтых нізавых органаў пралетарскай дыктатуры,—а ўсякае іх умацаваньне ў барацьбе з кулацтвам, у барацьбе за ліквідацыю яго, як клясы.

Не ліквідацыя саветаў, а ўсямернае ўмацаваньне іх уплыву на вёску, якая калектывізуецца. Іменна перад імі стаіць вялізарная задача па павышэньні ўзроўню калектывізацыі, іменна яны павінны выступіць у ролі арганізатара найбольш перадавых і рэвалюцыйных элемэнтаў у калгасах, іменна пад іх кіраўніцтвам павінна адбывацца клясавая барацьба, з элемэнты якое засталіся ў калгасах. У барацьбе клас пытаньне: „хто каго?" будзе вырашана канчаткова і беспаваротна толькі тады, калі адна з клас будзе канчаткова зьнішчана. Да таго часу з яе боку неўхільны будуць рэстаўрацыйныя спробы, спробы завяваць сабе былое становішча і былую гаспадарчую і палітычную моц.

І іменна ў гэты пэрыод, калі супраціўленьне клас, якія ліквідуюцца, дасягае асаблівага напружаньня і ўпорлівасьці, асаблівае жорсткасьці, патрэбна найвялікшая арганізаванасьць пралетарыяту, максымальная арганізаванасьць батрацтва і беднаты вёскі, асаблівая выразнасьць у рабоце ўсіх органаў пралетарскай дыктатуры, найвялікшая энэргія і дысцыплінаванасьць усіх зьвеньняў партыйнага, савецкага, прафэсыянальнага і гаспадарчага апарату.

(Перадавая „Большэвіка" № 3, які выйдзе ў бліжэйшыя дні).

„Падрыхтоўка нападу на СССР—рэальная пагроза"

Пролетары Францыі гатовы стаць гарой на абарону соцыялістычнай бацькаўшчыны

„Ангельскія цьвёрдалобыя падрыхтоўваюць разрыў з СССР"

ЛЁНДАН, 16. Урадавы афіцыёз „Дэйлі Гэральд" зьмяшчае артыкул, які адзначае, што парлямэнцкая фракцыя рабочай партыі вельмі заклапочана спробамі групы цьвёрдалобых выкарыстаць ангельскае духоўніцтва для новай буйнай палітычнай зявы. Орган компартыі „Дэйлі Уоркер" заяўляе, што ўрад рабочай партыі падрыхтоўвае разрыў з Савецкім Саюзам, пушчаючы ў ход усе хітрыя мэтады капіталістычнай дыплёматыі.

„Няхай жыве Савецкі Саюз"

ВЕНА, 16-2. Фашысцкая газэта „Унівэрсул" адзначае, што галоўным лёзунгам рэволюцыйных дэманстрацый у Басарабіі ў апошнія дні зрабіўся лёзунг «няхай жыве Савецкі Саюз".

ПАРЫЖ, 16-II. Кашэн у „Юманітэ" зазначае, што пачуваньне па сваёй ганебнасьці і паглыблены антысавецкае цкаваньне, што разгарнулася ў Францыі, праводзіцца газэтамі, якія найбольш энэргічна падтрымліваюць урад Тардʼе. „Французкія рабочыя,—піша Кашэн,—на справе пераканаюцца, што падрыхтоўка нападу на Савецкі Саюз не далёкая здань, але рэальная пагроза, якая насуньнна ўзмацняецца па меры посьпехаў соцыялістычнага будаўніцтва ў СССР і паглыбленьня эконамічнага крызісу ў краінах сусьветнага капіталу. На шматтысячных мітынгах у Парыжы рабочыя ўжо паказалі, што яны зразумелі гэтую небясьпеку і гатовы стаць гарой на абарону соцыялістычнай бацькаўшчыны".

На чарговы прыпадак шаленства імпэрыялістых супроць СССР. Рабочая маса адказвае стопроцантным выкананьнем гаспадарчых планаў.

Усебеларускі зьлет „лёгкай кавалерыі"

БЫЦЬ НА БАЯВЫХ ВУЧАСТКАХ КЛЯСАВАЙ БАРАЦЬБЫ

З дакладу т. Лазоўскага аб барацьбе з бюрократызмам і ролі комсамолу

У барацьбе за ажыцьцяўленьне лёзунгаў Кастрычніка мы з кожным новым днем узьнімаем новыя пласты пролетарыяў і працоўных мас, пры кожных новых абставінах мы знаходзім новыя формы ўцягненьня іх у ажыцьцяўленьне пастаўленых задач. Мы маем вялікі рост ініцыятывы і самадзейнасьці рабочых мас і батрацка-серадняцкіх колаў сялянства. Разам з гэтым расьце і актыўнасьць працоўнай моладзі, не мы павінны накіраваць у рэчышча соцыялістычнага будаўніцтва. Клясавая самасьвядомасьць працоўных дасягнула вялікіх вышынь, а гэта ўжо зьяўляецца гарантыяй нашых посьпехаў.

Мы будуем ня толькі буйную прамысловасьць, мы зараз паўсталі перад фактам масавага руху батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас сялянства ў колгасы. Сялянская гаспадарка, зьяўляючыся базай сыравіны для большай часткі нашай прамысловасьці, у сваім раздробленым выглядзе задаволіць нас не можа.

Жыцьцё ламае пляны

Пастаўленую партыяй задачу перабудовы сельскай гаспадаркі ў буйную грамадзкую гаспадарку мы павінны выканаць як мага хутчэй Мы гэту задачу ажыцьцяўляем апіраючыся на батрацтва і бядняцкія масы ў саюзе з серадняцтвам. Тэмпы колгаснага будаўніцтва, што намячаліся месяц таму назад, зараз ламаюцца, само жыцьцё абганяе пляновыя меркаваньні. Задача заключаецца ў тым, каб стаць на чале гэтага руху.

Новыя перамогі пролетарыяту на фронце соцыялістычнага будаўніцтва, масавы рух батрацка-бядняцкіх і серадняцкіх мас сялянства ў калгасы, рост прадукцыі колгасаў і саўгасаў, пераход да суцэльнай калектывізацыі цэлых раёнаў, „круг"—усё гэта ствырыла матэрыяльна-тэхнічныя і соцыяльныя ўмовы для пераходу ад політыкі абмежаваньня эксплёататарскіх тэндэнцый кулацтва да політыкі ліквідацыі яго, як клясы. Ня гледзячы на зусім новы характар нашай дзяржавы, у нас яшчэ і да гэтага часу захаваліся шмат чаго, што засталося ў спадчыну ад старога ладу. У нас яшчэ ў дзяржаўным апараце засталося многа шкоднага, што мы завём бюрократызмам. Аб гэтым 15 зьезд партыі сказаў: „У нашай дзяржаве бюрократызм, які часткова адраджаецца і існуе насуперакор класавай прыродзе савецкай дзяржавы, як вынік эканамічнай і культурнай адсталасьці, можа быць ліквідаваны шляхам умацаваньня нашай дзяржавы і ўздыму яе на вышэйшую ступень культуры".

Уздым на вышэйшую ступень культуры азначае сёньня перабудову ўсяе нашае гаспадаркі на новы лад: рэканструкцыя прамысловасьці і колектывізацыя сельскай гаспадаркі, што падрывае соцыяльную базу бюрократызму.

Асноўнае ў праверцы выкананьня

Але, разам з тым, мы павінны праводзіць актыўную і жорсткую барацьбу з бюрократызмам. Асноўнай задачай зьяўляецца выкананьне дырэктыў партыі і ўраду.

16 партыйная конфэрэнцыя ў сваіх рашэньнях запісала наступныя словы тав. Леніна:

„Правяраць людзей і правяраць фактычнае выкананьне справы—у гэтым, яшчэ раз у гэтым, толькі ў гэтым цяпер гвоздь усёй работы, усёй політыкі". Гэта было сказана Леніным у 1922 годзе, што і зараз захоўвае цалкам сваё значэньне.

НАРКАМЗЕМ «ВЫПРАЎЛЯЕ» ПАМЫЛКІ»

Мы яшчэ часам бясчынна працуем, мы часам не навучыліся адрозьніваць у шэрагу спраў інтарэсы пролетарыяту, інтарэсы партыі. Цэлы шэраг прыкладаў, якія прашлі перад нашымі вачыма ў нас на Беларусі (ня буду ўжо гаварыць аб саюзных прыкладах) сьведчаць аб гэтым. Прыклад—справа Наркамзему БССР, так званая прышчыкаўшчына. Партыя дала яскравую дырэктыву новаму кіраўніцтву Наркамзему, а сёньня аказалася іначэй, што будуюцца хутары. За мінулы год пабудавана 1500 хутароў. У гэтым сказваецца тое вялізнае супраціўленьне апарату, якое мы маем яшчэ ў шэрагу месц.

Мы мелі скрыўленьне клясавай лініі і на культурным фронце, у працы Наркомасьветы. Старое опортуністычнае кіраўніцтва Наркамасьветы, якое працавала не на карысьць пролетарыяту, было зьменена, партыя паставіла другое кіраўніцтва, але, не гледзячы на гэта, апарат НК Асьветы яшчэ не выправіў памылак. Яшчэ і зараз НКА не вырашыў пытаньня пабудовы сярэдняй і профтэхнічнай школы.

У часе чысткі савецкага апарату мы выкрылі цэлы шэраг агідных спраў у апараце Наркамфіну. У шэрагу нашых пролетарскіх цэнтраў, як Менск, Віцебск, Гомель мы мелі буйнейшае скрыўленьне партыйнай лініі з боку фінансавага апарату, які па сутнасьці працаваў на карысьць прыватніка. Нарэшце, мы за апошні час выкрылі цэлы шэраг скрыўленьняў у працы саматужна-прамысловай коопэрацыі, дзе таксама было зьменена кіраўніцтва і дзе, як у НКЗ і НКА да гэтага часу належнага пералому не адбылося. Газэты паведамляюць аб шэрагу фактаў якія сьведчаць, што гэтая коопэрацыя ў значнай ступені працуе усё яшчэ на прыватніка. Нажаль, мы часам сустракаем гэтым агідным справы. Возьмем хаця-б справу гомельскага каніфольнага заводу, калі рукамі райкому партыі, накат прадстаўніка Гомельскай АКК РСІ была організавана арцель з прыватнікаў, якая карысталася дзяржаўнымі сродкамі.

У чым сэнс кантролю

Перад намі стаіць задача больш пільнага нагляданьня і кантролю з боку працоўных мас за дзейнасьцю нашага апарату, каб гэты апарат у такі адказны час не схіляўся ў бок інтарэсаў клясавага ворага, каб ён быў найбольш здольным праводзіць сваю працу на карысьць пролетарыяту. Я дазволю сабе зачытаць запавет Уладзімера Ільліча аб тым, на чым мы павінны концэнтраваць агонь нашага самакантролю, агонь праверкі:

„Вучот і кантроль, якія неабходны для пераходу да соцыялізму, могуць быць толькі масавымі. Толькі добраахвотнае і добрасумленнае з рэволюцыйным энтузыязмам утвараемае супрацоўніцтва масы рабочых і сялян у вучоце і кантролі за багатымі, за ашуканцамі, за дармаедамі, за хуліганамі, можа перамагчы гэтыя перажыткі праклятага капіталістычнага грамадзтва, гэтыя адкіды чалавецтва, гэтыя безнадзейна-гнілыя, амярцьвелыя члены, гэтую заразу, чуму, балячку, пакінутую соцыялізму ва спадчыне ад капіталізму". Вось супроць чаго павінен быць накіраваны агонь.

Мы сёньня павінны сконцэнтраваць пільную ўвагу на выкананьне пяцігадовага пляну разьвіцьця прамысловасьці, ажыцьцяўленьня колектывізацыі сельскай гаспадаркі, ліквідацыі кулацтва, як клясы, на правядзеньне вясеньняй пасеўнай кампаніі, лесазагатоўкі і г. д. Мы павінны сёньня так паставіць нашу работу кантролю, каб не констатаваць прарыву ўжо пасьля таго, як ён адбыўся, а так, каб своечасова папярэдзіць магчымасьць гэтага зьявішча.

Тав. ЛАЗОЎСКІ

Мы павінны дзяржаўны апарат перабудаваць пад кутом погляду ажыцьцяўленьня задач бягучага пэрыоду.

4-хгадовае вандраваньне

Маюць месца факты, калі мы часам ня ведаем, хто павінен вырашаць тую ці іншую справу і пачынаецца гульня ў „футбол". Справу перасылаюць з ведамства ў ведамства, з аднаго аддзела ў другі, ад стала да стала і ніхто ня хоча ўзяць на сябе вырашэньне справы. Характэрны факт: справа настаўніка Замулкі (Полацак), які ў свой час быў клясным настаўнікам у гімназіі, чыноўнікам у кантрольнай палаце, інтэндантскім чыноўнікам ў час імпэрыялістычнай вайны, загатоўцам сена для Чырвонай арміі, інспэктарам губ. РСІ ў 1922 годзе, потым зрабіўся фінансавым інспэктарам, там ён аказаўся спэцыялістым (!?) У Віцебску мы яго сустракаем у якасьці фінансавага інспэктара. На курсах фінансавых працаўнікоў ён выкладае фінансавую дысцыпліну. Будучы інспэктарам у Менску ён са сваім сынам організуе каўбаснае прадпрыемства, потым яго выкрываюць і судзяць. А праз некаторы час мы сустракаемся з Замулкай у Полацкім падтэхніку, дзе ён працуе ў якасьці выкладчыка сьпеваў. Гэты чалавек—рэлігійны фанатык, антысэміт. Трэба яго проста прагнаць з апарату, але... пачынаецца гісторыя. Яго справай займаецца два разы бюро ячэйкі падтэхнікуму, камісія ячэйкі, агульны сход ячэйкі. Пэдрада, камісія Полацкай РСІ, калегія РСІ, народны суд, акруговы суд, зноў народны суд, зноў акруговы суд і г. д., але справа аказваецца нескончанай і не перасылаюць у Менскі суд. Гэтай справай займаецца РКК, інспэкцыя працы, НКА. У НК РСІ гэтай справай займаюцца 8 сябро ў ЦКК і інспэктароў. Колегія НК РСІ слухае справу тры разы. Гэта справа пераходзіць у НКА нарэшце ў СНК і тры дні таму назад справа вырашаецца ў ЦВК.

Гэты прыклад я прыводжу дзеля таго, каб паказаць, як часам працуе наш апарат. А вось, яшчэ адзін факт—справа колгасу: „Зялёны Луг" Лагойскага раёну. Колгас 2 гады дабіваўся аддачы яму саду які знаходзіўся побач з ім.

Былы старшыня акрвыканкому тав. Яцкевіч былы старшыня РВК т. Бушман, помоцнік прокурора рэспублікі і акруговы прокурор супраціўляліся гэтаму законнаму дамаганьню. ЦВК разглядаў аж тры разы гэту справу. Або адзін прыклад з Полацку, калі трэба было спагнаць падатак з нейкага Штэйнгарта яшчэ ў 1925 годзе, у колькасьці 108 рублёў, дык справа цягнулася 4 гады. нарэшце суд дае заключэньне аб спыненьні з-за немэтазгоднасьці.

Шыбайце стрэлы „кавалерыі" сюды

Вось дзе нам трэба змагацца вось куды нам трэба шыбаць стрэлы „лёгкай кавалерыі". Трэба сказаць, што ў справе барацьбы за перабудову нашага апарату, барацьбы з конкрэтнымі носьбітамі зла, вялізарнейшую ролю адыгрывае разгортваньне самакрытыкі. Калі мы гэту самакрытыку не давядзем да самых шырокіх гушчаў нашага насельніцтва, калі мы гэтую самакрытыку, „ня гледзячы на асобы", не давядзем да колгасаў, да самых глухіх фабрык, заводаў і вёсак, да таго часу мы ня зможам весьці паспяховай барацьбы з тымі балючымі зьявішчамі, якія ў нас зараз маюцца.

Аб тым, што самакрытыка ў нас яшчэ не разгорнута, сьведчыць цэлы шэраг спраў, раскрытых намі за апошнія часы. Напрыклад, у Віцебскай газэце „Пролетары" атрымалася так, што акруговы камітэт партыі, акруговая кантрольная камісія б'юць па тых органах, якія разгортваюць самакрытыку.

Вазьмеце справу з „Чырвонай Зьменай". Трэба адзначыць, што, як гэта ні дзіўна, але гэты орган у нас уціскалі. Стварылася так, што ня толькі комсамольская газэта стала пазбаўлена, пачаліся ўсякага роду ганеньні і праследаваньні. У гэту справу ўмешваецца ЦКК РСІ, якая яе канчаткова вырашэ.

Быць „позлее и побойче"

Наша задача заключаецца ў тым, што ўсякія організацыі хай сабе ячэйка комсамолу, хай сабе й рэйд „лёгкай кавалерыі", ці першы лепшы гурток, усе яны павінны стаць на чале разгортваньня самакрытыкі. Іменна зараз нам трэба ажыцьцяўляць тое ўказаньне Леніна, якое было дадзена ім ў 1921 годзе ў адной з запісак да т. Курскага. Ленін пішэ: „Абавязкова гэтай восеньню, альбо зімой 1921-22 году паставіць на суд у Маскве 4-6 спраў аб маскоўскай валакіце. Падабраць дзеля гэтага працэсу людзей „позлее и побойче".

Мы зараз ад кожнага рабкора, юнкора і селькора і ад кожнага „лёгкага кавалерыстага" павінны патрабаваць, каб яны ў напрамку разгортваньня самакрытыкі таксама былі „позлее и побойче", каб яны найбольш непрымірыма змагаліся да ўсякага роду бюрократызму і валакіт у нашым апараце.

***

Для вырашэньня гэтых задач мы організавалі цэлы шэраг організацый і яны сёньня зьяўляюцца нашымі дапаможнікамі, дапаможнікамі партыі ў ажыцьцяўленьні задач, што стаяць перад намі. Мы маем адну з форм організацый—часовыя кантрольныя камісіі, на прадпрыемстве яны ўжо зараз організуюцца і паказалі, што гэта організацыя зьяўляецца жыцьцёвай правільнай і не трэба падтрымаць.

Мы маем цэлы шэраг добраахвотнікаў і рабочых засядацеляў у органах РСІ і г. д. Адна організацыя, якая мае вялікае значэньне ва ўмовах барацьбы з бюрократызмам для ажыцьцяўленьня рабочага кантролю, гэта—форма работы па шэфству, але трэба сказаць, што ў нас у БССР, быць можа па віне пэўных партыйных організацый і органаў КК РСІ, разьвіваецца яшчэ недастаткова. Умацаваньне работы гэтых організацый—вось асноўныя задачы і шляхі ў справе барацьбы з бюрократызмам. Іменна гэтыя задачы зводзяцца да організацыі шырокіх мас да напружанай барацьбы з бюрократызмам у справе ажыцьцяўленьня і выкананьня задач нашага пяцігадовага пляну, у справе пасьляхавай перабудовы вёскі, ліквідацыі кулацтва, як клясы. Задача заключаецца ў тым, каб організацыі гэтых мас накіраваць на барацьбу з ухіламі ад генэральнай лініі партыі, за згуртаваньне навокал партыі і яе ЦК усяе рабочае клясы.

Непазабыўны концэрт

(УРАЖАНЬНІ ДЭЛЕГАТА)

Скончылася дзелавая праца. У кожнага было жаданьне паглядзець, што добрага дасьць—цэнтр. Праходзіць 15 хвілін, праз якія абяцалі даць мастацкую частку, прайшло паўгадзіны, а заслона застаецца па ранейшаму зачыненай...

У радох нясецца незадаволенасьць. Усё мацней раздаюцца галасы:

— Чаго павольнічаць? Шкада часу!

Больш здагадлівыя дэлегаты тлумачаць гэта неабходнасьцю на сцэне зрабіць зьмены. Але ўжо 40 хвілін, а пачатку няма і дэлегаты пачынаюць выказваць сваё нецярпеньне воплескамі. Яшчэ хвіліна і ў сымфонію воплескаў уліваецца топаньне нагамі.

А заслона па ранейшаму не крануецца з свайго месца...

Ужо згублена шмат часу. Невядома ці прайшла гадзіна, ці болей, але вось нарэшце, заслона адчыняецца,—і к вялікаму непаразуменьню аўдыторыі на сцэне ніякіх зьмен. Усё як было і кожны задае сабе пытаньне—чаму гэта ў такім выпадку цягнулі?

...У людзкой цішы конфэрэнсье прабарматаў, што студэнт музтэхнікуму нешта сьпяе. Цёпла прыняў зьлёт сьпевака, але яшчэ больш дэлегаты былі задаволены скрыпачамі. Балет будзе—дзесьці нясёся і сапраўды праз хвіліну зьявіліся артыстыя. Што яны выконвалі, зразумець было цяжка, назвалі яны свой танец „Танец карціц"...

Узьняўшы пыл з падлогі балет з зазорам сыйшоў са сцэны. А ўздагонку яму з аўдыторыі нясёцца:

— Балету больш ня трэба!

Гэта тлумачыцца не тым, што культурны ўзровень дэлегатаў не дасягнуў гэмбінь мастацтва. Не! Гэта тлумачыцца выключна тым, што ня далі нашага танцу, які-б зразумелі ўсе, гэта тлумачыцца тым, што балетны гурток клюбу савгандальслужачых не прыстасаваў сваю працу да абслугоўваньня запатрабаваньняў пролетарскай грамадзкасьці.

... На сцэне сіне-блузьнік. Розным крыўленьнямі ён хоча расьсьмяшыць публіку. Публіка ня сьмяецца ад яго спробаў. Антысавецкія размовы, пахабныя тлумачэньні нашых цяжкасьцяй, нашага будаўніцтва несуцца са сцэны.

Сіне-блузьнік з прыжмурнаватым вокам мурлыкае:

— Асінстрой, Днепрастрой, Магністрой, Волхаўстрой і заканчвае: А кому это надо?

І гэта чытаецца ўсебеларускаму зьлёту „лёгкай кавалерыі".

Дэлегаты зьлёту абураюцца.

Усё менш і менш надзей пабачыць нешта добрае.

... І апошняя іскра надзей гасьне адначасова з выступленьнем „сіняй блузы". Несправаздальнасьць колектыву, бязтактнасьць ў час выступленьня, дакончылі „слаўны концэрт" клюба савгандальслужачых.

* * *

Нас цікавіць: 1. Ці праглядаў хто-небудзь з цэнтральнага штабу програму мастацкай часткі? 2. Ніўжо-ж менскія юнсэкцыі ня могуць даць лепшых культурных сіл для абслугоўваньня зьлёту? 3. Ці непрыстасавана гэтая програма концэрту да трохмесячніка беларускай і нацменаўскай пролетарскай культуры? 4. Ці магчыма зараз прыцягнуць кой каго да адказнасьці за гэты концэрт і ці можа ўжо зараз магчыма організаваць вечары юнсэкцый сумесна з паасобнымі дэлегацыямі зьлёту?

Б. А.

Нарада юнрабвяскораў „Чырвонай Зьмены"—дэлегатаў Усебеларускага зьлёту „ЛК"

Піонэры-„кавалерысты"—дэлегаты зьлёту

НАПЯРЭДАДНІ ВЯСЕНЬНЯЙ СЯЎБЫ

СУЦЭЛЬНАЯ КОЛЕКТЫВІЗАЦЫЯ—АСНОВА ЛІКВІДАЦЫІ КУЛАЦТВА, ЯК КЛЯСЫ

Цьвёрдымі поступамі, пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі, БССР ідзе да суцэльнай колектывізацыі

Комсамольскія брыгады БДУ—актыўныя змагары на фронце колектывізацыі

З фронту падрыхтоўкі да вясновай сяўбы

Колектывізацыя

План па колектывізацыі сельскай гаспадаркі па БССР перавысіў усе пляновыя меркаваньні.

На 10 лютага па БССР налічваецца 3763 колгасы, якія займаюць 2.476.260 гэктараў, альбо 59,6 проц. усёй пасеўнай плошчы БССР.

На першым месцы па колектывізацыі ідзе Мазырская акруга, па якой налічваецца 402 колгасы, якія займаюць 89,7 проц. усёй пасеўнай плошчы акругі.

На другім месцы ідзе Магілёўская акруга — 424 колгасы, якія займаюць 77,7 проц. усёй пасеўнай плошчы акругі.

Трэцяе месца займае **Віцебская акруга**, пад колгасамі якое налічваецца 65,5 проц. усяе пасеўнае плошчы акругі. За імі ідзе Аршанская акруга—63,7 проц., Полацкая акруга—58 проц., Менская—48,5 проц., Бабруйская—47,3 проц. **І на апошнім месцы ідзе Гомельская акруга—37,6 проц.** усяе пасеўнай плошчы акругі.

Ачыстка насеньня

Ачыстка насеньня на сёньняшні дзень праходзіць **вельмі марудна**. Усяго ачышчана 40,5 проц. кантрольнага заданьня. На першым месцы па ачыстцы насеньня ідзе Аршанская акруга —50,1 проц., Мазырская—48,1 проц. і Магілеўская—46,3 проц.

Зусім дрэнна праводзіцца ачыстка насеньня па Полацкай акрузе—28,3 проц., Віцебскай—34,2 проц., Менскай—36,5 пр., Гомельскай—38,3 проц. і Бабруйскай—38,6 проц. кантрольнага заданьня.

Абагуленьне жывёлы

Абагуленьне ўсёй жывёлы, у тым ліку рабочай жывёлы, праходзіць вельмі марудна. Так, на 10-е лютага па ўсіх арганізаваных колгасах за выключэньнем колгасаў Аршанскай і Гомельскай акруг абагулена 29,3 проц. усяе жывёлы.

На першым месцы па абагуленьні ідзе Менская акруга — 38,9 проц., Бабруйская—38,4 проц. і Мазырская—33,8 проц.

Яшчэ горш ідзе абагуленьне рабочай жывёлы. Усяго абагулена па БССР (за выключэньнем Бабруйскай і Мазырскай акруг, якія не прадставілі вестак)—25 проц.

Першае месца па абагуленьні рабочай жывёлы займае Менская акруга.—37 проц. **Дрэнна праходзіць абагуленьне па** Аршанскай акрузе—18 проц., Полацкай—25,8 проц. і Магілеўскай—23,6 проц.

Збор задаткаў на трактары

Згодна пляну, сума сабраных задаткаў на трактары павінна скласьці 2.050.000 руб. на 10 лютага сабрана 242.684 рублёў, што складае 11,8 проц. заданьня.

Першае месца па зборы задаткаў займае Віцебская акруга—21,4 проц. Зьлачынна праходзіць збор сродкаў па Гомельскай акрузе—4,4 проц., Мазырскай—4 проц., Аршанскай—6,2 проц.

Збор попелу

На 10 лютага сабрана 5700,1 тона, што складае 25,7 проц. вызначанага па пляну.

Больш-менш добра праходзіць збор попелу па **Менскай акрузе**—67,9 проц., Мазырскай — 41,3 проц. і Віцебскай — 46,6 проц.

Дрэнна праходзіць збор попелу па Магілеўскай акрузе — 10 проц., Аршанскай—15,2 проц., Полацкай—19 проц., Бабруйскай—21 проц. і Гомельскай—22 проц.

Машынна-конныя станцыі

Згодна пляну да вясновай пасеўкампаніі па БССР павінны быць арганізаваны—370 **машынна конных станцый.**

На 10 лютага організавана толькі 30, альбо 14,8 проц. вызначанага пляну.

Організацыя гэтых станцый праходзіць вельмі марудна. Так, напрыклад, па Менскай акрузе павінна быць організавана 55 машынна-конных станцый, організавана—3, па Гомельскай павінна быць організавана—40, а організавана—4, па Віцебскай павінна быць—40, організавана—13.

Астатнія акругі зьвестак аб організацыі машынна-конных станцый зусім не даслалі.

Студэнты на фронце колектывізацыі

Ня гледзячы на тое, што студэнцкія організацыі, партыйная і комсамольская ячэйкі і профком правялі да вакацый дастатковую растлумачальную работу аб працы студэнтаў у час зімовых вакацый на вёсцы (організацыя курсаў колгаснага будаўніцтва, курсавыя сходы з пытаньнем аб удзеле студэнтаў у час зімовых вакацый на працы ў вёсцы, агульны сход-вечар факультэтаў з дакладам аб чарговых задачах партыі на вёсцы, культурная чайка гарбаты, праведзеная комсамольскай ячэйкай сумесна з профкомам па пытаньнях трохмесячніку пролетарскай беларускай культуры і працы на вёсцы, своечасовая разьбіўка студэнтаў на брыгады і вылучэньне адказных за брыгады, з агульнага ліку студэнтаў факультэтаў —700 асоб.)—на вёску выехала толькі 58 студэнтаў—(8,3 проц.).

Неабходна адзначыць кепскую працу курсавых трохкутнікаў па зборы справаздач студэнтаў аб працы на вёсцы. у сувязі з чым нельга даць поўнага малюнку работы студэнтаў на вёсцы ў час вакацый.

З усіх прадстаўленых справаздач вынікае наступнае. студэнты працавалі ў 22 раёнах. Пры дапамозе студэнтаў організавана 23 колгасы. Студэнтамі самастойна праведзена сходаў па колектывізацыі —27, з іх сходаў батрацтва—18. Пяць студэнтаў выключна праводзілі працу сярод жанчын. Па праводзеньню пасеўкампаніі працавала 17 студэнтаў (рабіліся даклады аб абагуленьні насеньня павялічэньні плошчы для пасеву) і г. д. па раскулачваньню прымала ўдзел 10 студэнтаў. Па праводзеньню беларускай пролетарскай культуры працавала 11 студэнтаў. У штодзённай комсамольскай працы мясцовых ячэек прымала ўдзел 11 комсамольцаў і па піонэрпрацы—5 комсамольцаў.

Работа з беднатой і батрацтвам у некаторых сельсаветах праводзіцца дрэнна. Так, у Заслаўскім раёне, Ратамскі сельсавет; у Пухавіцкім раёне—Кнорынскі сельсавет, у Азарыцкім раёне — Валасевіцкі сельсавет, сходы беднаты і батрацтва не праводзяцца. У тых раёнах, дзе мясцовыя організацыі належным чынам організавалі працу сярод батрацтва і беднаты (сяло Леніна, Гарэцкага раёну), вынікі па рабоце колектывізацыі добрыя.

У сувязку з кепскай работай сярод батрацтва і беднаты ў часткі вёсак праца па раскулачваньні кулацкіх гаспадарак праходзіць слаба.

У некаторых раёнах праца сярод жанчын зусім не праводзіцца, што значна адбіваецца на ўступленьні ў колгасы асноўных мас вёскі. Часта жанчыны ў гэтых раёнах на сходах рэзка выступалі супроць колектывізацыі.

У цэлым шэрагу раёнаў (Азарыцкі, Пухаўскі, Заслаўскі і інш.) уплыву комсамольскіх ячэек у справе колектывізацыі не адчуваецца. Есьць выпадкі галасаваньня комсамольцаў супроць організацыі колгасу. Комсамольцы заяўляюць: „Дайце пажыць сялянам і не ганеце ў колгасы“ (Сумародзінская ячэйка—Сарэйскага раёну). Таксама з боку часткі комсамольцаў зазначаецца дапамога кулакам захаваць зямлю і іншыя об'екты абкладаньня. Есьць нават выпадкі выхаду асобных комсамольцаў з колгасаў (Боліцкая ячэйка—Чарэйскага раёну, Аршанскай акругі).

Выяжджаючымі студэнтамі была праароблена вялікая праца па дапамозе гэтым ячэйкам у іх рабоце па праводзеньню колектывізацыі і ліквідацыі кулацтва, як клясы.

Недахопам трэба лічыць тое. што праца гэтых брыгад ня была організавана ва ўнівэрсытэцкім маштабе, вынікам чаго зьяўляецца тое, што частка студэнтаў, ня маючы над сабой кантролю, зусім не працавала ў вёсках. (Лічко, Баско, Рацковіч і інш.).

Праца ў падшэфным сельсавеце была пастаўлена належным чынам. Вылучаныя тры асобы на працягу дзесяці дзён уцягнулі ў колгас 37 гаспадарак.

Мясцовыя організацыі часьцяком не скарыстоўвалі як мае быць студэнтаў. Падшэфны сельсавет на працягу двух дзён не прыцягваў да работы студэнтаў якія прыехалі для работы ў сельсавеце. Брыгада комсамольцаў, лікам у 21 чалавек, паехаўшы ў Віцебск, ня была скарыстана на працы.

Неабходна адзначыць, што часткай студэнтаў мала зьвярталася ўвагі на праводзеньне трохмесячніку пролетарскай беларускай культуры і пролет-культуры нацменшасьцяў. Ня гледзячы на дадатныя бакі праробленай працы, усё-ж такі часткай студэнтаў было ўпушчана такое важнае пытаньне, як пасеўкампанія, што трэба лічыць вялікім недахопам у іхнай працы.

К. СІДОРЫК.

Па спэцыяльнасьці

малюнак з „Кракадзіла“

КАЛГАС

КУЛАК:—Пусьцілі-б, браточкі, у колгас... Я прыгаджуся стралковым гуртком кіраваць магу!..

Абяцанкі зрываюць справу

У комуне „Комсамолец“ Папярнянскага сельсавету Астрашыцка-Гарадзецкага раёну мяецца сартоўка «Ідэал», але яна не працуе—не дастае сітаў. Сіты былі скарыстаны для прасейваньня пяску пры рамонце дамоў. а пасьля прышлі ў нягоднасьць і загінулі. Старшыня комуны зьвярнуўся ў Астрашыцка-Гарадзецкае крэдытнае таварыства. Там яму абяцалі дастаць сітаў, і яшчэ лепш—паабяцалі даць, нават, трыер.

Працаўнікі крэдытнага таварыства забыліся, відаць, пра сваё абяцаньне, бо трыера і па сёньняшні дзень не шлюць. Комуна застанецца без прачышчанага насеньня, таксама не прачысьцяць насеньне і сяляне вёскі Пільніцы і інш.,

СТАЛЬНОЎ

Койданаўшчына на шляху да суцэльнай колектывізацыі

(Ад нашага спэцкора)

Амаль да апошняга году ў Койданаўскім раёне колектывізацыя ішла вельмі марудным тэмпам.

На сёньня ў раёне налічваецца 18 аформленых колгасаў, якія займаюць 17 тысяч гэктараў, альбо 30 проц. усёй пасеўнай плошчы раёну.

Койданаўскі, Негарэльскі, Макеўчыцкі і Бараўскі сельсаветы ахоплены колектывізацыяй больш, чым на 80 проц. Кожны дзень па раёну організоўваюцца ўсё новыя і новыя колгасы.

Шмат дзе сельсаветы ня здолелі стаць на чале масавага руху батрацтва, беднаты і серадняка ў колектывы. Шмат якія сябры сельсавету адмаўляліся ісьці ў колгасы і нават выступалі супроць організацыі іх. Уцягненьне батрацтва ў колгасы ў шмат якіх мясцох праходзіць вельмі слаба так, напрыклад, у колгас „9-е студзеня“ (Койданава) з 20 батракоў мястэчка уцягнута толькі 5 чалавек.

Удзел комсамольскай організацыі ў колектывізацыі як адзначыў пленум Койданаўскага РК КП(б)Б да апошняга часу быў нездавальняючым.

Быў выпадак, калі ў адной вёсцы на каляду праводзіўся агульны сход сялян па пытаньню організацыі колгасу. а комсамольская ячэйка ў гэты час наладзіла антырэлігійную вячорку і такім чынам нівodзін комсамолец на сходзе ня прысутнічаў. Многія комсамольцы пад вялікім націскам ячэйкі уступалі ў колгасы і то без сваіх бацькоў.

Наогул трэба сказаць, што комсамольская організацыя Койданаўшчыны ня здолела прыстасаваць сваю работу да патрэб колектывізацыі.

У сувязі з суцэльнай колектывізацыяй у раёне праводзіцца работа па раскулачваньню. Некалькі кулакоў за разбазарваньне жывёлы і за падбухторваньне другіх, асуджаны да 3-х гадоў зьняволеньня.

Зараз на месцы былой кулацкай гаспадаркі кулака Шыманскага організаваўся колгас „АКЦЯБР“, які налічвае больш 3000 га ПАСЕЎНАЙ ПЛОШЧЫ

У Нарэйкаўскім сельсавеце на землях былога абшарніка Пстроцкага організавана комуна імя СТАЛІНА на плошчы 1500 га.

Комуна з кожным днём пашыраецца, у яе ўліваюцца дзесяткі гаспадарак навакольных пасёлкаў і хутароў. Уся конфіскаваная маемасьць Пстроцкага (4 каровы. 3 коні, 1500 пудоў бульбы, 120 аўсу, 80 пудоў жыта) перададзена комуне.

У „культурнага гаспадара“—кулака Угальскага забрана 7 кароў, 5 коняй, 10 гатунковых сьвіней і сродкі вытворчасьці, усё гэта здадзена комуне „Чырвоны Сьцяг“.

Работа па падрыхтоўцы да сяўбы ў колгасах праходзіць слаба. Абагуленьне насеньня, жывёлы і сельска-гаспадарчага інвэнтара ў організаваных колгасах праходзіць вельмі марудна. На 10 лютага пляны па абагульненьні насеньня выкананы толькі на 13 проц., жывёлы —на 15 проц. З боку некаторых працаўнікоў РВК адчуваецца халадок да справы абагуленьня жывёлы. Старшыня РВК лічыць, што абагуленьне жывёлы за адсутнасьцю хляўоў трэба АДКЛАСЬЦІ ДА ВЯСНЫ.

Ачыстка насеньня на сёнешні дзень разгорнута слаба. Усяго ачышчана каля 25 проц.

У раёне пачалася падрыхтоўчая праца да організацыі 3 машынна-конных станцый, якія будуць знаходзіцца пры двух колгасах і адным саўгасе.

Работа з беднатой у шмат якіх мясцох не праводзіцца. Партыйныя ячэйкі яшчэ не прыступілі да організацыі груп беднаты пры колгасах. А трэба, каб раённыя організацыі неадкладна гэта зрабілі. ТРЭБА БЕЗАДКЛАДНА ПРЫСТУПІЦЬ ДА ПЕРАВЫБАРАЎ ТЫХ СЕЛЬСАВЕТАЎ. ЯКІЯ НЯ ЗДОЛЕЛІ СТАЦЬ НА ЧАЛЕ КОЛЕКТЫВІЗАЦЫІ І ЗЬЯЎЛЯЮЦЦА ТОРМАЗАМІ СУЦЭЛЬНАЙ КОЛЕКТЫВІЗАЦЫІ КОЙДАНАЎСКАГА РАЁНУ.

Х. Б—к.

КУЛАК ПРАБРАЎСЯ ДА КІРАЎНІЦТВА БУЙНЕЙШАЙ КОМСАМОЛЬСКАЙ ОРГАНІЗАЦЫІ МЕНСКУ

Да кіраўніцтва адной з буйнейшых, адной з лепшых комсамольскіх організацый Менску, маючай у сваім складзе пераважную колькасьць рабочых, прабраўся сын буйнага кулака.

Шляхі, якія прывялі яго да руля кіраўніцтва, шляхі, якімі ён пралез у комсамол і партыю для нас пакуль застаюцца—невядомымі.

Гэтым займуцца адпаведныя органы.

Мы констатуем толькі сам гэты небясьпечны факт, які сыгналізуе аб тым, наколькі гнуткім, наколькі хітрым і дасьціпным бывае кулак, наколькі мы часта няўважліва адносімся да вылучэньня людзей на адказную кіруючую работу.

ПЕРАГУД АНАСТАСІЙ зьяўляецца сябрам сям'і (і па сучасны момант) абкладзенага індывідуальным падаткам, пазбаўленага выбарчых правоў кулака з вёскі МОШЧЫЦЫ, СЛУЦКАГА РАЁНУ, БАБРУЙСКАЙ АКРУГІ.

Перагуд А. член партыі з 1926 году. Паводле наведзеных намі даведак, у партыйных дакумантах піша—СЕЛЯНІН. Працаваў сэкратаром Заслаўскага райкому комсамолу, дзе па неправеранных яшчэ намі вестках праводзіў кулацкую політыку і разлагаў організацыю.

Аднак, гэта застаецца захаваным і па гэты час. У 1928 годзе Перагуд пераяжджае ў Менск і пралез у БДУ. Ужо будучы ў БДУ Перагуд высоўваецца на адказную комсамольскую работу—ЗАГАДЧЫКАМ АПА ФРУНЗЭНСКАГА РАЁННАГА КАМІТЭТУ КОМСАМОЛУ.

Перагуд А. паходзіць, як мы пішам вышэй, з вёскі МОШЧЫЦЫ, Слуцкага раёну. У гэтай вёсцы з 99 гаспадарак толькі тры вызвалена ад падатку і большая частка з гэтых 99 абкладзена індывідуальна. Вёска Мошчыцы кулацкае гнязто, вёска адкуль фарміраваў сваю банду Балаховіч і дзе былыя балахоўцы жывуць і па гэты час, а сыны іх прабраліся ў розныя савецкія і навучальныя ўстановы. У в-цы Мошчыцы, ее кулацкая частка актыўна і заўзята выступае супроць колектывізацыі.

Вось месца, адкуль паходзіць комсамольскі актывісты Перагуд. Па рабоце ў комсамоле Перагуд увесь час захоўваў свой твар. Гэта быў ціхі няпрыметны чалавек, які лісьліва ўслугоўваў кожнаму і якога дзякуючы гэтаму цяжка было поўнасьцю выкрыць.

... За апошні час Перагуд адчувае занепакоенасьць. Некалькі тыдняў таму назад ён зьявіўся ў Івана-Агароднікі сельсавет, куды ўваходзяць Мошчыцы з хадайніцтвам, каб сельсавет зьняў падатак з сям'і у якой ён лічыцца сябром, і, прыняў яе ў колгас. У гэты-ж час, калі сельсавет дае адпор, ён спрабуе маючымся ў кішэні партбілетам зрабіць уплыў на сэкратара Слуцкага райкому КП(б)Б тав. Казачок, да якога зьвярнуўся прыблізна з такой заявай:

— У вас тут ёсьць маса скажэньня ў клясавай лініі...

— Конкрэтна? пытае Казачок

— А вось вёска Мошчыцы! Гаспадарка Перагудаў, ае крыўдзяць, і няправільна абкладзі індывідуальным падаткам...

Так заявіў Перагуд. Але гэты нумар ня ўдаўся толькі таму, што ў часе гутаркі, Перагуда апазнаў прыехаўшы курсант Крэмлёўскай вайсковай школы, які доўгі час працаваў на «пакрыўджанай гаспадарцы» —Перагудаў батраком, якога эксплёатаваў сёнешні актывісты і якому і па гэты час Перагуды павінны грошы.

Такім чынам выкрыт доўга маскаваўшы сабе твар кулака —клясава а ворага.

Перагуд павінен быць выкінуты з партыі, з комсамолу і з БДУ.

Фрунзэнская раённая організацыя павінна з гэтай справы зрабіць жорсткія політычныя вывады.

А. КАЛІТА.

Бюро ФРК ЛКСМБ прыняло пастанову адносна Перагуда

Учора на пасяджэньні бюро ФРБ ЛКСМБ разьбіралася справа Перагуда. Бюро прыняло пастанову даручыць т. Старобінцу тэрмінова выехаць у Слуцкі раён для дакладнага расьсьледваньня. Бюро папярэдне рашыла да канчатковага расьследваньня зьняць з працы Перагуда, вывесьці яго з складу бюро і пленуму РК, а так-жа ўзьняць справу перад фракцыяй Белапу адносна А. Вечара сябра БП(б)Б, які дзейнічаў разам з Перагудам.

Цэнтральны беларускі клюб у Маскве

У Маскве маецца цэнтральны беларускі клюб, які абслугоўвае працоўных беларусаў, пражываючых у Маскве. У працы клюбу ёсьць яшчэ шэраг недахопаў, асабліва гэта вызначалася пры бытнасьці старога загадчыка клюбу, які дзякуючы сваёй „іх (?)сыўнай" дзейнасьці, быў потым зьняты з кіраўніцтва.

Зараз зроблены пералом у бок палепшаньня пастаноўкі работы клюбу. Прыняты заходы да таго, каб работу перавесьці на беларускую мову, і ужо маецца шэраг практычных дасягненьняў. Напрыклад, на сходах большая частка прамоўцаў выступае ўжо на беларускай мове. Маркуецца організацыя нацыянальнага хору і сталае вывучэньне беларускай пролетарскай літаратуры.

На бліжэйшы час клюб маркуе правесьці масавае уцягненьне беларускай моладзі ў члены клюбу, уцягненьне рабочай моладзі ў работу існуючых гурткоў. Наладзіць сувязь з газэтай ЦК ЛКСМ беларусі „Чырвоная Зьмена", асьвятляючы на яе старонках дзейнасьць і работу клюбу і комсэкцыі. Прыняць шэфства над адным з колгасаў Беларусі. Дабіцца рэгулярнага выпуску насьценнай газэты на беларускай мове. У сувязку з трохмесячнікам правесьці двухтыднёвік беларускай юнацкай літаратуры і організаваць гурток бягучай політыкі.

Ям. Разьнік.

Ударным тэмпам выканаем дагавор

Дзевяць комсамольскіх ячэек Капыльскага раёну праз складаньне ударных брыгад пры дапамозе піонэраў сабралі 16891 кілёграм утыльсыравіны.

Для большага штуршка ў рабоце па збору утылю райкомам прынята шэраг практычных мерапрыемстваў. Раённая організацыя надпісала умову з аддзяленьнем Белдзяржгандлю аб тым, што організацыя бярэ на сябе абавязак на працягу месячніку з 15-II па 15-III сабраць рознага рызьля, кажуры, вяровак, жалеза, касьцей і шмат іншага.

Па збору некаторых рэчаў вызначаны ў дагаворы поўныя лічбы, напрыклад: **розных швэйных абрэзкаў сабраць 15 000 тон, кудзелі 3 тоны, шчаціны 50 кілёграм і хваста конскага 100 кілёграм.**

У сваю чаргу Белдзяржгандаль згадзіўся прэміраваць **організацыю радыёпрыёмнікам, 2 экзэмплярамі поўнага збору твораў Леніна, а таксама даць адну вучэбную вінтоўку для вайсковай падрыхтоўкі комсамольцаў.**

Выкананьне гэтай умовы патрабуе асаблівай увагі і зацікаўленасьці з боку ўсіх комсамольскіх ячэек.

На працягу месячніка умова павінна быць выканана.

У парадку соцспаборніцтва райком комсамолу выклікаў Грэскі РК ЛКСМ на выкананьне месячніка па збору сыравіны.

Хаюцін

Капыль.

УТВАРЫЛІ ВАЙСКОВУЮ АДЗІНКУ

Комсамольская ячэйка Гомельскага Белпедтэхнікуму дагаварылася з адміністрацыяй тэхнікуму аб організацыі сталай баявой стралковай адзінкі, якая павінна планава праводзіць свае заняткі як тэорэтычныя, так і практычныя. Адзінка была складзена. Туды ўвайшлі ў абавязковым парадку комсамольцы, партыйцы і члены ТСА-Авіяхіму. Адзінка разьбіта на ўзводы, камандзірамі якіх назначаны студэнты, служыўшые ў Чырвонай арміі. Малодшы камандны склад вылучаны з студэнтаў. Пры адзінцы маецца, акрамя стралковых узводаў, кулямётны ўзвод, хэмаддзяленьне, санітарнае аддзяленьне і аддзяленьне сувязі.

На занятках разьбіраліся пытаньні аб разгортваньні роты пад артылерыйскім агнём, пад кулямётным і пад аружэйным. Гэтымі гутаркамі студэнты вельмі зацікаўлены. Для замацаваньня тэорытычных ведаў адзінка вышла на планавыя тактычныя заняткі. Другі стралковы ўзвод паказаў сябе на занятках самым лепшым. Узвод прытрымліваўся строга статуту. Перабежка іш́ла вытрымана, байцы маскаваліся. Недахопам трэба лічыць, што байцы яшчэ ня звыкліся з вайсковай дысцыплінай, маюцца адносіны да камандняга складу, як да студэнтаў у часе заняткаў.

Ярман.

Юнкоры пішуць

— Політшкола Рэчыцы не разгарнула як сьлед свае работы.

Політшколу наведваюць толькі 8 слухачоў, а павінны былі наведваць яе 40 чалавек. Ёсьць недахоп у падручніках. Райком чамусьці ніякай увагі на гэта не зьвяртае

РАХМІЛЕВІЧ.

— Пры Князь-Возерскай ячэйцы КСМ працуе політгурток.

Гурток наведваюць ня толькі моладзь, але нават і дарослыя і старыя. Політвыхаваньне пастаўлена добра.

Ячэйка шпарка рыхтуецца да політбою.

С. В.

Ад рэдакцыі

Прамова сэкратара ЦК ЛКСМБ тав. Палякова на усебеларускім зьлёце „ЛК" зьмешчана ва ўчарашнім нумары „ЧЗ" у скарочаным выглядзе.

Адказны рэдактар
Рэдколегія

Да 12-годзьдзя Чырвонай арміі

Паход на Віслу.

Тав. Тухачэўскі аб барацьбе з белапалякамі

У час вайны з белапалякамі ў 1920 годзе, Заходнім фронтам, які зараз пераіменаваны ў Беларускую Вайсковую Акругу, камандаваў тав. Тухачэўскі. Тав. Тухачэўскі зараз займае пасаду камандуючага вайскамі Ленінградзкай Вайсковай акругі.

Вось што піша тав. Тухачэўскі аб вайне з белапалякамі ў сваёй кніжцы «Паход на Віслу».

Яшчэ да пачатку нашага наступленьня ўся Беларусь, якая знаходзілася пад гнётам польскіх памешчыкаў і белапольскай арміі, бурліла і клакатала сялянскімі паўстаньнямі. Мы ведалі, што праходзячы па Беларусі, мы знойдзем ня толькі спачувальныя адносіны да сябе, але і значнае падмацаваньне ў выглядзе мобілізаванай чырвонаармейскай масы. Гэта меркаваньне поўнасьцю апраўдалася. Звыш 30.000 упаўне надзейных мобілізаваных былі намі прызваны пад сьцягі, абучаны і ўліты ў шэрагі нашай Чырвонай арміі.

Таксама ў Польшчы. Калі мы занялі Беластоцкі раён, мы сустрэлі там самае гарачае спачуваньне і падтрыманьне рабочага насельніцтва. На масавых мытынгах выносіліся рэзолюцыі аб уступленьні ў Чырвоную армію. Сяляне ў першыя часы адносіліся да нас падазрона, пад уплывам агітацыі ксяндзоў і шляхты але вельмі хутка зжыліся з намі і супакоіліся. Батрацкае насельніцтва бязумоўна нам спачувала.

Наша імклівае пераможнае наступленьне ўзбударажыла, ускалыхнула ўсю Эўропу. Рабочыя Нямеччыны адкрыта выступілі супроць Антанты, заганялі ў зваротны бок эшалён з узбраеньнем, якое Францыя пересылала ў Польшчу, не дапускалі разгрузкі францускіх і ангельскіх караблёў з амуніцыяй і ўзброеньнем у Данцыгу, скідвалі цягнікі па адкосы.

З Усходняй Прусіі калі сустрэліся з ёй, да нас пацякліся сотні і тысячы добраахвотнікаў—спартакаўцаў, беспартыйных рабочых, пад сьцягам Чырвонай арміі, фарміруючыся ў нямецкую стралковую брыгаду.

У Англіі рабочая кляса таксама была ахоплена жывейшым рэволюцыйным рухам. Камітэт дзеяньня уступіў у адкрытую барацьбу з ангельскім урадам.



Тав. ТУХАЧЭУСКІ

У Італіі таксама разразілася сапраўдная пролетарская рэволюцыя. Рабочыя захоплівалі фабрыкі і заводы і організоўвалі сваё кіраўніцтва. Няма ніякага сумненьня ў тым, каб мы на Віслье атрымалі перамогу, дык рэволюцыя абхапіла-б агнём і полымем увесь эўропэйскі мацярык.

Пяць тыдняў працягвалася наша безастановачнае наступленьне, пяць тыдняў імкнуліся мы знайсьці жывую сілу ворага для таго, каб у рашучым удары канчаткова зьнішчыць яе. Пяць тыдняў белапалякі нязьменна ўхіляліся ад рашучых сутычак, каб пазьбегчы разбурэньня сваёй арміі, і толькі на Віслье, падмацаваныя новымі фармаваньнямі, адважыліся яны на гэту справу.

Абставіны склаліся так, што неабходна было пасіліць наш левы фланг, і, разам з тым даць магчымасьць 16 арміі прыняць сябе на менш умацаваных працоўнікам напрамках. У сувязі з гэтым 14 ліпеня 1920 году камандваньнем фронту аддасцца загад аб тым, каб 16 армія шукала пераправы на поўдзень ад Варшавы і каб адну стралковую дывізію яна вылучыла ў рэзэрв фронту ў раён г. Луцаў, да выкананьня чаго і было прыступлена.

Калі гэтыя перагрупоўкі ажыцьцяўляліся, польская армія перашла ў наступленьне. Часьці Мазырскай групы былі лёгка разьбіты і расьсеяны і пачалі ў беспарадку адступаць. 16 армія стала падпадаць пад фланговыя ўдары. Было ачэвідна, што ўпусьціўшы час і магчымасьць нанесеньня ворагу паражэньня, мы самі папаліся ў цяжкае становішча і прымушаны былі адступіць. Разыходжаньні, да часу рашучых сутычак, амаль што пад простым кутом галоўнай сілы заходняга і паўднёвага-заходняга фронтаў прадрашыла правал операцыі якраз у той момант, калі заходні фронт быў накіраваны ў наступленьне за Віслу.

Гэты вопыт Чырвоная армія ніколі не забудзе. І калі эўропэйская буржуазія калі-небудзь паспрабуе выклікаць нас на новую схватку, дык Чырвоная армія здолее яе разграміць, зьнішчыць і рэволюцыю ў Эўропе падтрымае і распаўсюдзіць.

Да тыдню вайсковай кніжкі

Клюбы, нардамы, чырвоныя куткі, вайсковыя часткі павінны папоўніць свае бібліотэкі наступнымі кніжкамі на беларускай мове:

	Стар.	Цана
А. Іебах.—Са стральбай і кнігай—чырвонаармейскія будні	262	30 кап.
Б. Папоў.—Чырвоная армія і яе задачы	68	5 „
П. Лiноўскі.—Тэрыторыяльнік на вёсцы	44	8 „
Н. Чупракоў.—Комсамол на дапрызыўнай падрыхтоўцы	41	10 „
А. Маліноўскі.—Жанчына і абарона	32	5 „
Н. Чупракоў.—Абавязкі пераменнага складу тэрыторыяльных войск у пэрыяд паміж зборамі	44	10 „
Г. Штэрн.—Дысцыпліна ў Чырвонай арміі	44	10 „
С. Старлін.—Чым насельніцтва дапамажа ў часе грамадзянскай вайны	40	10 „
Д. Фурманаў.—Чырвоны дэсант—апавяданьне	72	20 „
Чаму мы перамаглі ў грамадзянскай вайне	22	10 „
А. Дзяменьцеў. М. Скурскі.—На франтох—апавяданьні	45	15 „
М. Москвін.—Падрыўнікі	64	15 „
В. Чудзінаў.—Партызан напамяткі	40	20 „
В. Юшкоў.—Выхад з бою	32	10 „
К. Варашылаў.—Сталін і Чырвоная армія	46	6 „
Пад польскім ярмом	22	10 „
М. Кашэн., К. Варашылаў, М. Літвінаў.—Замеры буржуазеі супроць СССР і мірная політыка саветаў	109	10 „

Белдзяржвыдавецтва.

Менск, друкарня БДВ.

Галоўлітбел № 599